

underlige projekter et eller andet sted i en kommune?

Vibeke Kiil (CD):

Da Centrum-Demokraternes ordfører på området, fru Addi Andersen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Folkehøjskolernes oprindelige idé var at duelliggøre eleverne både fagligt og menneskeligt i bondesamfundet i tiden omkring grundlovens og folkestyrets indførelse. Det blev straks illustreret ved indvielsen af Danmarks første højskole i Rødding i 1844, hvor der dels blev holdt foredrag om spat hos hesten og dels om Nordens myter.

Grundtvig var som bekendt ikke nogen ven af Rigsdagen, men han så klart og fremadrettet, da han i fortalen til Nordens mytologi allerede i 1832 skrev, at uden en hensigtsmæssig dannelse af alle dem, der skal kunne være medlem af Folkeforsamlingen, må det blive en ulykke for staten og for videnskabeligheden. For 150 år siden var der jo ikke noget uddannelsessystem, der blot tilnærmelsesvis gav den brede befolkning de nødvendige forudsætninger for at kunne medvirke aktivt i det nye folkestyre.

Selv om samfundet er forandret kolossalt siden da, mener CD grundlæggende, at den danske folkehøjskole stadig har en rolle at spille. Ideen kan bære også i 1998 og videre frem. Men højskolen må være online til livet i dag, hvor de gamle kernebegreber som livsoplysning og folkelighed ikke har samme slagkraft.

Ser man på udviklingen i antallet af højskoler, toppede antallet i 1994, og fra da af og til nu er der blevet 9 færre, så der i dag er 96 med et samlet antal årselever på 6.111 mod 7.777 i skoleåret 1993-94.

Det er derfor et nærliggende spørgsmål, om det er et mål i sig selv at undgå flere højskole-nedlæggelser. Det tror jeg ikke det er, og CD går ikke ud og lover en kæmpepose penge, for det ville være urealistisk. Men vi vil gerne være med til at se på hele regelgrundlaget, for måske er det en helt ny lov, der skal til.

Et væsentligt punkt at tage op, når man skal se på løsningsmulighederne, er kompetence-spørgsmålet, og det skal stadig forstås med udgangspunkt i den placering, Grundtvig gav højskolerne, men det skal også ses i lyset af den tid, vi lever i nu.

Der er jo sket det med højskolerne, at de enten er flygtet ind i faglighed som en slags specialskoler eller ind i fritidstilbud og under-

holdning, og det er ikke det, CD vil sætte en reaktionsaktion i værk for.

Det er påtrængende at finde en måde at udvide kompetencebegrebet på, så det både rummer den teknisk-faglige kunnen og den menneskelige modning og fordybelse, og det bør ske i et samspil mellem de to former for kompetence og uden at give afkald på højskolernes identitet som frie skoler.

De unge vil i dag bruge livet målrettet, og det, de kaster sig over, skal kunne bruges til noget. Og skal højskolerne tiltrække dem, skal kurserne derfor være mere end en indskudt fritidsbeskæftigelse og kunne knyttes til de planer, de unge har for deres liv og altså også deres arbejdsliv.

Hvis dette samspil mellem en menneskelig og en faglig kompetence skal realiseres, mener CD, at det er påkrævet at inddrage erhvervs-livet i overvejelserne, så meget mere som flere og flere virksomheder efterspørger medarbejdere, der har den menneskelige kompetence, som netop et højskoleophold kan bidrage til.

En af mulighederne ville være at lade et højskoleophold overtage det tidligere filosofikums rolle.

CD har beklaget, at filosofikum er blevet afskaffet ved universiteterne, og det kunne være en meget velegnet opgave for folkehøjskolerne.

I den sammenhæng bør man også se på, hvordan indholdet kan dokumenteres, og man bør samtidig undersøge muligheden for at give en begrænset SU til et højskoleophold.

I dag må man jo erkende, at godt 65 pct. af eleverne på folkehøjskolerne selv finansierer deres forsørgelse – modsat f.eks. eleverne på daghøjskolerne, hvoraf kun 7 pct. forsørger sig selv.

Som systemet fungerer nu er der altså tale om en konkurrencesituation, som højskolerne umuligt kan hamle op med.

Et andet forhold, der også har at gøre med en udvidelse af kompetencebegrebet, er kursuslængden.

Her må der nok være tale om kurser for de unge af rimelig lang varighed, men generelt er CD åben over for at lempe på kravene til længden af de lange kurser.

Vi mener også, at højskolerne skal kunne tiltrække mennesker i en mere moden alder, der måske står i et skift i deres tilværelse, hvor de kunne have stort udbytte af et højskoleophold og dets fællesskab. I den målgruppe er der i